

หัวข้อวิจัย	อัตลักษณ์ผลิตภัณฑ์กระจูดในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
ชื่อผู้วิจัย	ชินีเพ็ญ มะลิสสุวรรณ
คณะ/หน่วยงาน	คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัย	ราชภัฏยะลา
ปีงบประมาณ	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลวดลายการจักสาน และแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระจูดที่เป็น อัตลักษณ์ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ครูศิลปาชีพเฉพาะด้านการจักสานกระจูดในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน 5 คน ผู้แทนหน่วยงานที่ให้การส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระจูดในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ลวดลายการจักสานผลิตภัณฑ์กระจูดที่เป็นอัตลักษณ์ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีทั้งสิ้น 40 ลวดลาย โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ลายดั้งเดิม เกิดจากการถ่ายทอดบอกต่อกันจากรุ่นสู่รุ่น มาเป็นระยะเวลา 200-300 ปี จากการนำเอาธรรมชาติในพื้นที่มาถ่ายทอดเป็นลวดลายบนเสื่อกระจูด เช่น สายน้ำ ของใช้ เครื่องประดับ อาวุธ ผลไม้ สัตว์ และดอกไม้ประจำถิ่น 2) ลายใหม่ เกิดจากการนำเอาลวดลายจากต่างพื้นที่มาพัฒนาเป็นลายของกลุ่มในพื้นที่ รวมทั้งการคิดค้นลวดลายใหม่ ๆ จากสิ่งแวดล้อมหรือวัตถุต่าง ๆ รอบตัว และ 3) ลายผสมผสาน เกิดจากการนำลวดลายดั้งเดิมบางลวดลายหรือลายใหม่บางลวดลายมาประยุกต์ สำหรับแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระจูดที่เป็นอัตลักษณ์ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส มีทั้งสิ้น 5 แนวทาง คือ 1) การเข้าถึงปัจจัยการผลิต โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์และการเตรียมการปลูกทดแทนในอนาคต เพื่อเป็นหลักประกันว่าจะมีกระจูดอย่างเพียงพอ 2) การสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการผลิต และสืบสานองค์ความรู้หรือพัฒนาลวดลายเฉพาะพื้นที่ 3) การตลาด ควรยกระดับทักษะการผลิตเพื่อการขายผลิตภัณฑ์เป็นทั้งสินค้าพรีเมียม และสินค้าจำนวนมาก เพื่อให้ชุมชนมีรายได้มากขึ้นและการสานต่อเทคนิคทางการตลาดดิจิทัล ของคนรุ่นใหม่ 4) การสร้างการรับรู้ที่ยั่งยืน ผ่านการประชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง และ 5) การบริหารจัดการ ผ่านการประสานความร่วมมือในรูปแบบเครือข่าย

คำสำคัญ : อัตลักษณ์,จักสาน,กระจูด,จังหวัดนราธิวาส

Research Title	The Identity of Saltmarsh bulrush at Narathiwat Province.
Researcher	Chineephen Malisuwan
Faculty/Section	Management Science
University	Yala Rajabhat University
Year	2018

ABSTRACT

This qualitative research aimed to study the weaving patterns and the guidelines to develop bulrush products (*lepironia articulate*) which are considered to be an identity of Narathiwat province. The key informants comprise of 5 teachers who are specialized in bulrush weaving of The Foundation of the Promotion of Supplementary Occupations and Related Techniques of Her Majesty Queen Sirikit of Thailand and 5 representatives from the relevant organizations who have supported and promoted the development of bulrush products in Narathiwat province. The purposive sampling method was employed. The tool used first was semi-structured interview before the in-depth Interview. Furthermore, descriptive analysis was used for data analysis.

The results found that there are 40 weaving patterns of bulrush products which are considered to be an identity of Narathiwat province. They are divided into 3 types as follows: 1) the original patterns were orally transmitted from generation to generation for 200 – 300 years, and the natural inspirations in the area such as rivers, stones, weapons, foods, fruits, animals, and local flowers were applied into patterns on bulrush mats, 2) the new patterns were patterns from other areas and adapted into theirs including the new inventions from the surroundings, and 3) the mixed patterns were application of old and new patterns. There are 5 development guidelines for bulrush products (*lepironia articulate*) which are considered to be an identity of Narathiwat province, as follows: 1) the accessibility of production factors should be considered regarding benefit and replacement to ensure the availability of

bulrush in the future, 2) the body of knowledge should be made for production process development, the transfer of this body of knowledge, and pattern development in a specific area, 3) in the case of marketing, the skills in the production and distribution of premium products and mass production should be upgraded to increase the income of the community and maintain the technical digital marketing for the new generation, 4) the sustainable awareness should be maintained through continuous advertisement, and 5) the management through the collaboration network is also important.

Keywords: Identity, Weaving, Bulrush (*Lepironia Articulate*), Narathiwat Province